

รายงานการวิจัยเรื่อง

การใช้กระบวนการพยาบาลและแบบแผนสุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาล
ของนักศึกษาพยาบาล

**Nursing students' application of nursing process and functional
health pattern to nursing practice**

โดย

พิสมัย วัฒนสิทธิ์

กัญจน์ พลอินทร์

ศรียกัลยา ภิญโญสุโมสร

อนงค์ ประสาธน์วนกิจ

เอมอร แซ่จิว

ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยประเภทเงินรายได้

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2546

ชื่อโครงการ : การใช้กระบวนการพยาบาลและแบบแผนสุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาลของ

นักศึกษาพยาบาล

ชื่อผู้วิจัย : พิศมัย วัฒนสิทธิ์ หัวหน้าโครงการ

กัญจณี พลอินทร์ ผู้ร่วมโครงการ

ศรีกัลยา ภิญโญสโมสร ผู้ร่วมโครงการ

อนงค์ ประสาธน์วนกิจ ผู้ร่วมโครงการ

เอมอร แซ่จิว ผู้ร่วมโครงการ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย : ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยประเภทเงินรายได้ คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2546

ระยะเวลาการทำวิจัย : 1 ปี ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติที่มีต่อการใช้แบบแผนสุขภาพและกระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2-4 จำนวน 239 คน คณาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ จำนวน 44 คน และพยาบาลประจำการ จำนวน 102 คน เก็บข้อมูลระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2546

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้แบบแผนสุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล แบบสอบถามทั้งหมดได้รับการตรวจสอบความตรง

ของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่านและหาค่าความเที่ยง โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ นักศึกษาพยาบาล พยาบาลประจำการ และอาจารย์พยาบาล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. แจกแจงความถี่ ร้อยละ ของลักษณะข้อมูลทั่วไป
2. หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นทั้งด้านความรู้/ความเข้าใจ และ ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลและแบบแผนสุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา พยาบาล
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูล โดยวิธี analysis of variance (ANOVA) และเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan new multiple range test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($p < .05$)

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. อาจารย์ และพยาบาล ประเมินว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้/ความเข้าใจ และค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะ/ความสามารถในการใช้แบบแผนสุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง และนักศึกษารวมทุกชั้นปี ประเมินว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้/ความเข้าใจ ในการใช้แบบแผนสุขภาพอยู่ในระดับดี แต่มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะ/ความสามารถในการใช้แบบแผน สุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง
2. อาจารย์ พยาบาล และนักศึกษารวมทุกชั้นปี ประเมินว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้/ความเข้าใจและค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะ/ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติ การพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง
3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้/ความเข้าใจและค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะ/ความสามารถในการ ใช้ กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลตามความคิดเห็นของพยาบาลและอาจารย์ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาพยาบาลรวมทุกชั้นปี พบว่า มีความแตก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
4. ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้/ความเข้าใจในการนำแบบแผนสุขภาพมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลตามความคิดเห็นของพยาบาลและอาจารย์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($p > .05$) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาพยาบาลรวมทุกชั้นปี พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
5. ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะ/ความสามารถในการซักประวัติ การสังเกต/ตรวจร่างกาย และการ กำหนดข้อวินิจฉัยการพยาบาลในแต่ละแบบแผนสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลตามความคิดเห็นของ

พยาบาลและอาจารย์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับ นักศึกษาพยาบาลรวมทุกชั้นปี พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้/ความเข้าใจและทักษะในการใช้ กระบวนการพยาบาลและแบบแผนสุขภาพในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 โดยเฉพาะชั้นตอนที่นักศึกษามีทักษะน้อย ได้แก่ การตรวจร่างกายผู้ใช้บริการ การแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษต่างๆ การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ การกำหนดเหตุผลการพยาบาล และการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล

2. ศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้นักศึกษามี ความรู้/ความเข้าใจและมีทักษะในการ ใช้แบบแผนสุขภาพและกระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการ พยาบาลมากขึ้น

3. ศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการนำแบบแผนสุขภาพและกระบวนการพยาบาล ไปใช้ได้ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

Title: Nursing students' application of nursing process and functional health pattern to nursing practice

Authors : Pissamai Wattanasit

Srikallaya Pinyosamosorn

Anong Prasatwanakit

Kanchanee Phon-in

Am-on Sae Jew

Faculty of Nursing, Prince of Songkla University

Funding agency: Faculty of nursing, Prince of Songkla University Fund 2003

Duration: 1 year (from 1 February 2003 - 31 January 2004)

Abstract

This descriptive research was designed to study about nursing students' application of functional health pattern and nursing process to nursing practice. The samples consisted of 102 nurses in Hatyai hospital and Songklanagarind hospital, 44 clinical instructors and 239 nursing students level 2, 3, and 4 of Faculty of nursing, Prince of Songkla University. Data were collected during February to June 2003. A self-administered questionnaire was used to collect data. This questionnaire was developed by the researcher, consisted of three sections. The first section included general information of the respondents, the second section consisted of application of nursing process, and the third section consisted of application of functional health pattern. The questionnaire was examined for content validity by 4 clinical instructors and was tried out for reliability. Data were analyzed using descriptive statistics, analysis of variance (ANOVA), and Duncan's multiple range test.

The results of this study indicated the following:

1. Knowledge and application of nursing students on functional health pattern in clinical practice were at a moderate level according to the nurses' and clinical instructors' perception, while they were at high and moderate level respectively according to the nursing students'.
2. Knowledge and application of nursing students on nursing process were at a moderate level according to nurses', clinical instructors', and nursing students' perception .

3. There were no statistical differences by knowledge and application of nursing process in nursing practice of nursing students between nurses' and clinical instructors' perception ($p > .05$). There were statistical differences between nursing students' and nurses' perception, and between nursing students' and clinical instructors' perception ($p < .05$).

4. There were no statistical differences between nurses' and clinical instructors' perception by knowledge of functional health pattern and application skills of interviewing, observation/physical examination, and nursing diagnosis formulation ($p > .05$).

5. There were statistical differences between nursing students' and nurses' perception, and between nursing students' and clinical instructors' perception by knowledge of functional health pattern and application skills of interviewing, observation/physical examination, and nursing diagnosis formulation ($p < .05$).

The results could be indicated to improve the teaching learning in function health pattern and nursing process and the application of them in clinical practice.